

J.G. BALLARD

SUPER-CANNES

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΑΡΗΣ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ
ΗΡΩ ΣΚΑΡΟΥ

Κ Ε Δ Ρ Ο Σ

J.G. Ballard: *Super-Cannes*
Τίτλος πρωτοτύπου:
J.G. Ballard: *Super-Cannes*

ISBN 978-960-04-5147-4

Μετάφραση: Άρης Σφακιανάκης, Ηρώ Σκάρου
Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη
Επιμέλεια-διόρθωση: Βασιλική Αντωνάκη
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© 2000, J.G. Ballard. All rights reserved

© Για την έκδοση στα ελληνικά, Εκδόσεις Κέδρος Α.Ε., 2021

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Επισκέπτες στο ονειρεμένο παλάτι

Ο ΠΡΩΤΟΣ άνθρωπος που συνάντησα στην Εδέμ-Ολυμπία ήταν ένας ψυχίατρος, και από πολλές απόψεις πρόκειται για μια κάπως ύποπτα ιδανική συγκυρία που ο ξεναγός μου σε αυτή την «έξυπνη» πόλη, στους λόφους πάνω από τις Κάννες, ήταν ειδικός στις διανοητικές διαταραχές. Συνειδητοποιώ τώρα την ύπαρξη μιας λανθάνουσας τρέλας που, σαν κατάσταση ακήρυχτου πολέμου, στοίχειωνε τα κτίρια των γραφείων του επιχειρηματικού πάρκου. Για τους περισσότερους από εμάς, ο γιατρός Γουάιλντερ Πένρουζ ήταν ένας προσηνής Πρόσπερος, ο ψυχοπομπός που οδήγησε τα πιο σκοτεινά μας όνειρα στο φως της μέρας. Θυμάμαι το ενθουσιώδες χαμόγελό του όποτε συναντιόμασταν και το διφορούμενο βλέμμα του, που με απέτρεπε να δεχτώ τη χειραψία του. Μόνο όταν έμαθα να αναγνωρίζω και να θαυμάζω τα ψεγάδια αυτού του επικίνδυνου άντρα, μπόρεσα να σκεφτώ τη δολοφονία του.

Αντί να πάρουμε αεροπλάνο από το Λονδίνο για τη Νίκαια, ταξίδι τόσο σύντομο που μέχρι να φας το γεύμα που σου σερβίρουν έχεις ήδη φτάσει, αποφασίσαμε με την Τζέιν να κατευθυνθούμε οδικώς προς την Κυανή Ακτή και να ξεκλέψουμε έτσι μερικές τελευταίες ημέρες ελευθερίας προτού δεσμευτούμε στην Εδέμ-Ολυμπία και στους περιορισμούς του ευρωπαικού τρόπου ζωής. Η Τζέιν είχε ακόμα κάποιες αμφιβολίες σχετικά με την εξάμηνη απόσπασή της στην ιδιωτική κλινική του επιχειρηματικού πάρ-

κου. Ο προκάτοχός της, ένας νεαρός Άγγλος γιατρός ονόματι Ντέιβιντ Γκρίνγουντ πέθανε με τραγικό, και ακόμη ανεξήγητο, τρόπο, αφού είχε βρεθεί σε κατάσταση αμόκ με ένα τουφέκι στα χέρια. Η Τζέιν είχε γνωρίσει τον Γκρίνγουντ όταν δούλευαν μαζί στο νοσοκομείο Γκάις, κι εγώ σκεφτόμουν συχνά αυτό τον όμορφο νεαρό γιατρό που αναστάτωνε τις γυναίκες μιας ολόκληρης πτέρυγας με ένα και μόνο χαμόγελό του.

Η θύμηση του Γκρίνγουντ μάς περίμενε στη Βουλώνη, καθώς η Τζάγκουαρ έβγαινε από το φέρι της Μάγχης και κυλούσε πλάι στην αποβάθρα. Στο καπνοπωλείο όπου πήγαμε για ένα πακέτο Gitanes – μια κακή συνήθεια που μας είχε όμως κρατήσει και τους δύο μακριά από την τρέλα κατά τους μήνες της παραμονής μου στο νοσοκομείο – η Τζέιν αγόρασε το *Paris Match* και είδε τη φωτογραφία του Γκρίνγουντ στο εξώφυλλο, κάτω από έναν τίτλο που αναφερόταν στο άλτο μυστήριο. Όπως την είδα να κάθεται μόνη πάνω στο καπό της Τζάγκουαρ και να κοιτάζει τα σχέδια που αναπαριστούσαν τα θύματα και τη διαδρομή του θανάτου, κατάλαβα ότι η νεαρή μου σύζυγος, θαρραλέα αλλά και ανασφαλής, χρειαζόταν μερικά χιλιόμετρα ακόμα μακριά από την Εδέμ-Ολυμπία.

Προτίμησα να μην εξάψω τη φαντασία της Τζέιν, ούτε να υπερθερμάνω τη γερασμένη μηχανή της Τζάγκουαρ, κι έτσι αποφάσισα να αποφύγω τον Αυτοκινητόδρομο του Ήλιου και να πάρω την παλιά εθνική. Από τον περιφερειακό του Παρισιού κατευθυνθήκαμε προς το δάσος του Φοντενεμπλό, όπου και περάσαμε το πρώτο μας βράδυ σε ένα αξιοπρεπές ξενοδοχείο απαριθμώντας τα καλά που μας περίμεναν στην Εδέμ-Ολυμπία και προσπαθώντας να μην κοιτάμε το τουφέκι αντίκα στο γείσο του τζακιού.

Την επόμενη μέρα το κοντέρ έγραψε πολλά χιλιόμετρα υπό το τερέτισμα των τζιτζικιών· τα ίδια που είχα διανύσει παιδί ακόμα με τους γονείς μου, όταν με πήγαν για πρώτη φορά στη Μεσόγειο. Με έκπληξη διαπίστωσα ότι πολλά απ' όσα θυμόμουν ήταν ακόμα

εκεί: τα οικογενειακά εστιατόρια, τα ψαγμένα βιβλιοπωλεία και τα πεδία προσγειώσης ελαφρών αεροσκαφών. Ήταν η θέα εκείνων των χαλαρά αραγμένων μικρών αεροπλάνων που με οδήγησε στην απόφαση να γίνω πιλότος.

Στην προσπάθειά μου να κάνω την Τζέιν να μη σκέφτεται, μιλούσα ακατάσχετα. Τους πρώτους μήνες του γάμου μας δεν είχα μοιραστεί σχεδόν τίποτε από τον πρότερο βίο μου· και αίφνης μετέτρεψα τη διαδρομή μας σε μια αυτοβιογραφία εν κινήσει, καθώς τα χιλιόμετρα κάτω απ' τον ήλιο, μέσα στη σκόνη και στα έντομα, αποκάλυπταν τα πρώιμα χρόνια μου. Είχαν περάσει είκοσι έτη από τον θάνατο των γονιών μου, και τώρα επιτέλους τους σύστηνα στην Τζέιν· τον πότη και γυναικά πατέρα μου – δικηγόρο επαρχίας – και τη μοναχική ρομαντική μητέρα μου, που πάντα προσπαθούσε να ξεπεράσει τις απιστίες του άντρα της.

Σε ένα ξενοδοχείο στο Οτερίβ, νότια της Λυόν, πήρα πρωινό με την Τζέιν σε μια ψηλοτάβανη αίθουσα απaráλλαχτη ύστερα από τριάντα πέντε χρόνια, όπου κεφάλια ελαφιών μάς κοιτούσαν πάνω από το μπαρ με τις παραταγμένες φιάλες ποτών που δύσκολα θα έμπαινα στον πειρασμό να τα δοκιμάσω. Οι γονείς μου μετά το κλασικό πρωινό – καφές, κρουασάν και καβγάς μαζί με γερές γουλιές κονιάκ, για να χωνευτούν όλα πιο εύκολα – με είχαν πάει στο Παλέ Ιντεάλ του ταχυδρόμου Σεβάλ, ένα μαγικό οικοδόμημα φτιαγμένο από βότσαλα που ο γέρος ταχυδρόμος τα μάζευε στους γύρους που έκανε διανέμοντας την αλληλογραφία. Ύστερα από αδιάκοπη εργασία τριάντα ετών δημιούργησε το μυθικό του κουκλόσπιτο, εκφράζοντας την απλοϊκή αλλά ταυτόχρονα μεγαλοπρεπή ιδέα που είχε για τον επίγειο παράδεισο. Η μητέρα μου είχε ανέβει ψιλοτρεκλίζοντας τα μικροσκοπικά σκαλοπάτια, ακούγοντας τον πατέρα μου να απαγγέλλει με στεντόρεια φωνή τους στίχους που ο ταχυδρόμος είχε χαράξει σε πλάκες. Εγώ, με την περιέργεια ενός δεκάχρονου αγοριού για την ερωτική ζωή των γονιών του, το μόνο που σκεφτόμουν ήταν τι είχε συμβεί μεταξύ

τους την προηγούμενη νύχτα. Τώρα, καθώς αγκάλιαζα την Τζέιν στο ονειρεμένο παλάτι, συνειδητοποίησα πως δεν θα το μάθαινα ποτέ.

Μπορεί το έργο του Σεβάλ να αντιστέκεται ακόμα στη φθορά του χρόνου, όμως η Γαλλία της δεκαετίας του '60, με τα καφεστιατόρια των επαρχιακών δρόμων, τα συνθήματα εναντίον των ΜΑΤ και τα Σιτροέν DS, είχε σε μεγάλο βαθμό αντικατασταθεί από μια νέα Γαλλία, με σιδηροδρόμους ταχείας κυκλοφορίας, McDonald's και χλιδάτες αεροπορικές επιδείξεις, σαν κι αυτές που πηγαίναμε με τον ξάδελφό μου τον Τσαρλς πετώντας μ' ένα νοικιασμένο Τσέσνα, τότε που είχαμε ξεκινήσει τον εκδοτικό οίκο με βιβλία για την αεροπλοΐα. Και η Εδέμ-Ολυμπία ήταν ό,τι πιο νέο σε αυτή τη νέα Γαλλία. Δεκάξι χιλιόμετρα βορειοανατολικά από τις Κάννες, στους κατάφυτους λόφους ανάμεσα στη Βαλμπόν και στην ακτή, ήταν η τελευταία από τις ζώνες ανάπτυξης που είχαν ξεκινήσει με τη Σοφία-Αντίπολη και που σύντομα θα μετέτρεπαν την Προβηγκία στη Σίλικον Βάλεϊ της Ευρώπης.

Με δέλεαρ φορολογικά πλεονεκτήματα και ένα κλίμα όμοιο με αυτό της βόρειας Καλιφόρνιας, δεκάδες πολυεθνικές εταιρίες είχαν μεταφερθεί στο επιχειρηματικό πάρκο, που τώρα απασχολούσε πάνω από δέκα χιλιάδες ανθρώπους. Τα ανώτερα στελέχη τους αποτελούσαν την κάστα των πιο υψηλά αμειβόμενων στην Ευρώπη, μια νέα ελίτ πρωτοπόρων διοικητικών στελεχών, επιχειρηματιών και επιστημόνων. Στη χλιδάτη μπροσούρα δέσποζε μια σπτασία από γυαλί και τιτάνιο, βγαλμένη, λες, από σχέδια των Ρίτσαρντ Νόιτρα και Φρανκ Γκέρι, που μαλάκωνε όμως από διαμορφωμένα πάρκα και τεχνητές λίμνες· μια ανθρώπινη εκδοχή της Ακτινοβόλου Πόλης του Λε Κορμπιζιέ. Ακόμη κι εγώ, που διατηρούσα τις επιφυλάξεις μου, είχα εντυπωσιαστεί.

Μελετώντας τους χάρτες, έχωσα την μπροσούρα στον νάρθηκα που στήριζε το γόνατό μου, καθώς η Τζέιν οδηγούσε την Τζάγκουαρ μέσα στην απογευματινή κίνηση της οδού Γκρας. Η

δυσωδία από τα φουγάρα ενός κοντινού εργοστασίου είχε εισβάλει στο αμάξι, αλλά η Τζέιν κατέβασε το παράθυρο και εισέπνευσε βαθιά. Η προηγούμενη νύχτα στην Αρλ την είχε αναζωογονήσει: ύστερα από ένα δείπνο με πολύ αλκοόλ, εξερευνήσαμε, πιασμένοι αγκαζέ και παραπαίοντας, τη γέφυρα που εγώ επέμενα πως ήταν η περίφημη Λανγκλουά του Βαν Γκογκ αλλά αποδείχτηκε ένας αγωγός ομβρίων υδάτων πίσω από την Αρχιεπισκοπή. Ανυπομονούσαμε και οι δύο να γυρίσουμε στο ξενοδοχείο και το αναπαιτικό κρεβάτι.

Το χρώμα επέστρεφε στο πρόσωπό της, ίσως για πρώτη φορά μετά τον γάμο μας. Το άγρυπνο βλέμμα και το άχρωμο δέρμα της έμοιαζαν με αυτά των υπερχαρισματικών παιδιών. Προτού να με γνωρίσει, η Τζέιν είχε περάσει πολλές ώρες σε ανήλιαγους χώρους νοσοκομείων, και η χλομάδα του τεχνητού φωτός τη στοίχειωνε όπως η ανάμνηση ενός εφιάλτη ταλανίζει ένα δωδεκάχρονο παιδί. Ωστόσο, μόλις φύγαμε από την Αρλ, ενόψει της πρόκλησης της Εδέμ-Ολυμπίας, σαν να αναστήθηκε, και την άκουγα τώρα να μουρμουρίζει προβάροντας τις αυθάδικες ατάκες που είχαν εντυπωσιάσει τους νεότερους συμβούλους στο νοσοκομείο Γκάις.

«Κάνε με να χαρώ, Πολ. Πόσο έχουμε ακόμα;»

«Ένα τελευταίο χιλιόμετρο – πάντα το πιο σύντομο. Κουράστηκες;»

«Ήταν όμορφη διαδρομή. Πιο όμορφη απ' όσο φανταζόμουν. Γιατί όμως έχω τέτοιον εκνευρισμό;»

«Δεν έχεις». Πίεσα το χέρι της πάνω στο τιμόνι αναγκάζοντάς την να προσπεράσει μια ηλικιωμένη ποδηλάτισσα που είχε μπαγκέτες στο καλάθι του ποδηλάτου της. «Τζέιν, η επιτυχία σου είναι σίγουρη. Θα είσαι η νεότερη γιατρός εκεί, αλλά και η ομορφότερη. Είσαι αποτελεσματική, εργατική... Τι άλλο;»

«Λίγο θρασεία;»

«Τους χρειάζεται. Σε κάθε περίπτωση, ένα επιχειρηματικό πάρκο είναι όλο κι όλο».

«Να το, φαίνεται μπροστά μας! Θεέ μου, έχει το μέγεθος της Φλόριντα!»

Τα πρώτα κτίρια γραφείων του συγκροτήματος Εδέμ-Ολυμπία ξεπρόβαλλαν από τις πλαγιές μιας μακριάς κοιλάδας γεμάτης ευκάλυπτους και κουκουναριές. Πίσω τους φαίνονταν οι Κάννες και οι Λερίνες Νήσοι, μια θέα της Μεσογείου που πάντα μου άνοιγε την καρδιά.

«Πολ, εκεί κάτω...» Η Τζέιν έδειχνε στην πλαγιά του λόφου – το δάχτυλό της ακόμα βρώμικο από το μπουζί που είχε αλλάξει νωρίτερα. Εκατοντάδες οβάλ σχήματα μπλε χρώματος που τρεμπάζαν κάτω απ' τον ήλιο της Προβηγκίας σαν θαμπωμένοι αμφιβληστροειδείς. «Τι είναι, δεξαμενές νερού; Ή μήπως αρώματος Chanel No 5; Κι εκείνοι οι άνθρωποι... Μοιάζουν γυμνοί».

«Είναι γυμνοί. Ή σχεδόν γυμνοί. Αράζουν στις πισίνες τους, Τζέιν. Ρίξε μια ματιά στους νέους σου ασθενείς». Είδα ένα ανώτερο στέλεχος στον κήπο της βίλας του, έναν ηλιοκαμένο πενηντάρη με αδύναμο, σχεδόν εφηβικό σώμα, να ταλαντεύεται ελαφρά στον βατήρα της πισίνας του. «Αυτοί βέβαια φαίνονται να σφύζουν από υγεία... Δεν μπορώ να φανταστώ κανέναν τους να αρρωσταίνει».

«Μην είσαι τόσο σίγουρος. Θα έχω περισσότερη δουλειά απ' όση νομίζεις. Το μέρος είναι σίγουρα τίγκα σε ιούς που μεταδίδονται στα αεροδρόμια, ειδικά αυτούς που βρίσκονται στα ιδιωτικά τζετ των στελεχών. Μη σου πω για τα μυαλά τους...»

Ξεκίνησα να μετράω τις πισίνες – τρκουάζ λάμπεις πίσω από τους ψηλούς τοίχους των κατοικιών, τους προστατευμένους από φίκους και μπουκαμβίλιες. Δέκα χιλιάδες χρόνια αργότερα, πολύ μετά την ερήμωση της Κουανής Ακτής, οι πρώτοι εξερευνητές θα προβληματίζονταν σχετικά με τη χρησιμότητα αυτών των κοιλωμάτων με τις διαβρωμένες τοιχογραφίες ψαριών και κοχυλιών, ανεξήγητα τοποθετημένων στις πλαγιές των βουνών, όμοιων με ελικοειδή όστρακα ή θυσιαστήρια μιας αλλόκοτης θρησκείας επινοημένης από μια φυλή οραματιστών γεωμετρών.

Αφήσαμε τον δρόμο των Καννών και στρίψαμε σε μια διαμορφωμένη λεωφόρο που οδηγούσε προς τις πύλες του επιχειρηματικού πάρκου. Καθώς τα λάστιχα της Τζάγκουαρ κυλούσαν αθόρυβα πάνω στην επιφάνεια του οδοστρώματος, καταλαβαίναμε πως το υλικό που πατούσαμε ήταν διαφορετικό, σίγουρα πιο ακριβό – λειασμένο φιλντισι στη χειρότερη των περιπτώσεων –, επιλεγμένο να κατευνάξει ήχους και άγχη για τους επιβάτες των λιμουζίνων. Δύο σειρές κανάριοι φοίνικες ορθώνονταν κατά μήκος της λεωφόρου σαν τιμητική φρουρά, ενώ παρτέρια γεμάτα χρυσά κάρνα λαμποκοπούσαν στη διαχωριστική νησίδα.

Πέρα από το φανταχτερό καλωσόρισμα, ο πλούτος στην Εδέμ-Ολυμπία δεν ήταν κραυγαλέος· υπήρχε η διακριτικότητα των παλαιών αριστοκρατικών οικογενειών, που την είχαν υιοθετήσει και οι νεόπλουτοι της επιχειρηματικής εποχής στην αρχή της νέας χιλιετίας. Τα κτίρια των γραφείων, κατασκευασμένα από γυαλί και μέταλλο, χωρίζονταν από τεχνητές λίμνες και κατάφυτες νησίδες, όπου ένας σύγχρονος Ροβινσώνας Κρούσος θα έβρισκε ιδανικό καταφύγιο. Το πούσι πάνω από τις λίμνες και το φως του ήλιου, που έστελνε αντανάκλασεις μέσω των γυάλινων τοίχων, δημιουργούσαν μια οπάλινη αχλή, λες και ολόκληρο το επιχειρηματικό πάρκο ήταν ένα όραμα, μια εικονική πόλη που εμφανίστηκε ως διά μαγείας, σαν το «Ήχος και Φως» ενός νέου Ανακτόρου των Βερσαλλιών.

Όμως η Εδέμ-Ολυμπία ήταν γειωμένη· γειωμένη από τη δουλειά και την πραγματικότητα της επιχειρηματικής ζωής. Οι αεραγωγοί και οι σωλήνες των καλωδιώσεων βρίσκονταν στο εξωτερικό των κτιρίων, υπενθυμίζοντας την αφοσίωση της Εδέμ-Ολυμπίας στο κέρδος και στους μετόχους της. Τα δορυφορικά πιάτα στις οροφές έμοιαζαν με καλύπτρες ενός τάγματος μοναχών ταγμένων στην πληροφορική, στην ιερότητα των σταθμών εργασίας και στην ευσέβεια των λογιστικών φύλλων.

Τα λάστιχα της Τζάγκουαρ τρίφτηκαν στο χαλίκι. Ξυπνώντας

από την ονειροπόλησή της, η Τζέιν φρέναρε απότομα προτού φτάσουμε στην πύλη, ακινητοποιώντας το παλιό σπορ σεντάν. Δύο ένστολοι φρουροί σήκωσαν το κεφάλι από τις ηλεκτρονικές οθόνες που είχαν μπροστά τους, όμως η Τζέιν τούς αγνόησε, ενώ ένωνε τον δείκτη και το μεσαίο της δάχτυλο και ετοιμαζόταν να τους αποδώσει έναν χλευαστικό προσκοπικό χαιρετισμό. Της κράτησα το χέρι.

«Τζέιν, είναι δικοί μας άνθρωποι».

«Συγγνώμη, Πολ. Ξέρω, θέλουμε να με συμπαθήσουν. Άνοιξε το παράθυρό σου». Κοιτάχτηκε στον μεσαίο καθρέφτη και έκανε μια γκριμάτσα σαν να κορόιδευε τον εαυτό της. «Αυτό το φτηνιάρικο άρωμα. Μυρίζω σαν τσουλί...»

«Το πιο υπέροχο τσουλί στην Κιανή Ακτή. Είναι τυχεροί που σε έχουν».

Προσπάθησα να συγκρατήσω τα χέρια της, καθώς την έβλεπα ανήσυχη για το κραγιόν της, ανήσυχη για την παραμικρή λεπτομέρεια πάνω της. Ένιωθα τους καρπούς της να ιδρώνουν, όχι όμως μόνο από τον ήλιο του Αυγούστου.

«Τζέιν, δεν είμαστε υποχρεωμένοι να είμαστε εδώ. Ακόμη και τώρα μπορείς να αλλάξεις γνώμη. Μπορούμε να βάλουμε πάλι μπρος το αυτοκίνητο, να οδηγήσουμε μέχρι τα σύνορα της Ιταλίας, να περάσουμε μια εβδομάδα στο Σαν Ρέμο...»

«Πολ. Δεν είμαι κόρη σου». Η Τζέιν με αγριοκοίταξε λες και ήμουν ένας εισβολέας στον κόσμο της κι έπειτα με χάιδεψε στο πρόσωπο σαν να με συγχωρούσε. «Υπέγραψα ένα εξαμηνιαίο συμβόλαιο. Απ' όταν πέθανε ο Ντέιβιντ έχουν δυσκολίες στην πρόσληψη προσωπικού. Με χρειάζονται...»

Παρακολουθούσα την Τζέιν να προσπαθεί συνειδητά να χαλαρώσει, ακριβώς όπως θα συμβούλευε τους ασθενείς που έφταναν στα Επείγοντα με κρίση πανικού. Έγειρε πίσω στο φθαρμένο δερμάτινο κάθισμα εισπνέοντας τον αέρα σαν ένα κύμα φωτός που γέμιζε τα πνευμόνια της και εκπνέοντας αργά. Έστρωσε τη σκού-

ρα φράντζα που σκέπαζε το μέτωπό της κι έκρυβε κάπως το θράσος της· την τούφα που πάντα πεταγόταν σαν λειρί με την παραμικρή υποψία άγχους. Θυμήθηκα με πόση ηρεμία και ευαισθησία είχε βοηθήσει τις ασκούμενες νοσοκόμες που δεν μπορούσαν να μου τοποθετήσουν τον νάρθηκα. Κατά βάθος ήταν ένα από αυτά τα παιδιά που χαρακτηρίζονται ως ανατρεπτικά στοιχεία, που μαζεύουν γύρω τους όλους τους αλλόκοτους συμμαθητές κι έχουν μια χειροβομβίδα κρυμμένη στο ντουλάπι τους, καθώς ασφυκτιούν από τις συμβάσεις του σχολείου. Ασφυκτιούσε η Τζέιν από τις συμβάσεις του πανεπιστημιακού νοσοκομείου, ήταν όμως πάντα πρόθυμη να βοηθήσει όποιον τη χρειαζόταν, είτε επρόκειτο για μια αναστατωμένη νοικοκυρά στα Επείγοντα είτε για μια μαθητευόμενη νοσοκόμα-βοηθό θαλάμου.

Τώρα, στην Εδέμ-Ολυμπία, ήταν η σειρά της να βρεθεί σε αντίστοιχη θέση μπροστά στους υπερεγκεφαλικούς Γάλλους γιατρούς που θα γίνονταν σύντομα συνάδελφοί της. Ανακάθισε φέρνοντας το σώμα της σε κάθετη θέση και υψώνοντας το κεφάλι. Έπιασε να χτυπάει το τιμόνι με τα δάχτυλά της σε έναν δυσοίωνα ρυθμό. Με είδε να τρίβω το γόνατό μου. Κοίταξε ικανοποιημένη το δικό της, που παρέμενε ακίνητο, ενώ κανονικά θα έπρεπε να χοροπηδάει από το άγχος.

«Πολ, αυτός ο απαίσιος νάρθηκας... Θα τον βγάλουμε σε λίγες μέρες. Παρά τον πόνο σου, δεν παραπονιέσαι ποτέ».

«Λυπάμαι που δεν μπόρεσα να βοηθήσω με την οδήγηση. Οι Κάννες είναι μακριά από το Μείντα Βείλ».

«Τα πάντα είναι μακριά από το Μείντα Βείλ. Χαίρομαι που ήρθαμε». Κοίταξε τα κτίρια των γραφείων που απλώνονταν στις πλαγιές και τα δορυφορικά πιάτα που συνέλεγαν ποτάμια πληροφοριών από τα ουράνια. «Φαίνονται όλα πολύ πολιτισμένα, μ' έναν ευρωπαϊκό τρόπο. Τίποτε παράταιρο ή ατακτοποιήτο. Σίγουρα δεν θα επιτρεπόταν σε κάποιον να τρελαθεί εδώ πέρα. Καημένε Ντέιβιντ...»

Ο θάνατος του Ντέιβιντ Γκρίνγουντ στοίχειωνε τις μέρες μας στην Εδέμ-Ολυμπία· αιωρούνταν πάνω από τις τεχνητές λίμνες και τα φυτεμένα δάση σαν το φάντασμα του Πρίντσιπ πάνω από το Σαράγεβο και του Λι Χάρβι Όσβαλντ πάνω από το Ντάλας. Κανείς δεν είχε μπορέσει να εξηγήσει τον λόγο για τον οποίο αυτός ο αφοσιωμένος στο λειτούργημά του παιδίατρος βγήκε από τη βίλα του ένα πρωινό στα τέλη Μαΐου και σκότωσε εφτά ανώτερα στελέχη, τους τρεις ομήρους του και, τέλος, τον εαυτό του. Δεν είχε αφήσει κάποιο σημείωμα αυτοκτονίας, κανένα τελευταίο μήνυμα αντίστασης σε κάτι. Περικυκλωμένος από σκοπευτές της αστυνομίας, παραδόθηκε ήρεμα στον θάνατο.

Μια εβδομάδα πριν από τον γάμο μας, τον είχαμε συναντήσει με την Τζέιν στο Λονδίνο, σε μια εκδήλωση για τους Γιατρούς Χωρίς Σύνορα. Συμπαθής αλλά λίγο αφελής, ο Γκρίνγουντ μού θύμιζε έναν ενθουσιώδη βαπτιστή ιεραπόστολο, έτσι όπως έλεγε στην Τζέιν για τις εξαιρετικές εγκαταστάσεις στην κλινική της Εδέμ-Ολυμπίας και το άσυλο για τα ορφανά που είχε φτιάξει στη Λα Μποκά, το βιομηχανικό προάστιο δυτικά των Κανών. Με αχτένιστα μαλλιά και υψωμένα φρύδια, έμοιαζε λες και είχε μόλις δεχτεί ένα αναπάντεχο σοκ, μια αποκάλυψη όλων των αδικιών του κόσμου, και είχε αποφασίσει να διορθώσει την κατάσταση. Παρ' όλα αυτά, δεν ήταν σεμνότυφος, και μας μίλησε επίσης για τους έξι μήνες που είχε μείνει στο Μπανγκλαντές, παραλληλίζοντας την αντιπαλότητα για μια θέση στην ιεραρχία μεταξύ των ιερόδουλων του χωριού με αυτήν των γυναικών στελεχών στην Εδέμ-Ολυμπία.

Η Τζέιν τον είχε γνωρίσει όταν έκαναν μαζί ειδικότητα στο νοσοκομείο Γκάις και τον συναντούσε συχνά από τότε που απευθύνθηκε στο ίδιο πρακτορείο που είχε στείλει τον Γκρίνγουντ στην Εδέμ-Ολυμπία. Είχα προσπαθήσει να την αποτρέψω από το να κάνει αίτηση για τη θέση, καθώς θυμόμουν το σοκ που είχε υπο-

στεί όταν έμαθε τα νέα για τον βίαιο θάνατό του. Αν και εκείνη την ημέρα ήταν εκτός υπηρεσίας, έβγαλε μια λευκή ιατρική ρόμπα από την ντουλάπα του υπνοδωματίου μας και την κούμπωσε πάνω από το νυχτικό της καθώς άπλωνε μπροστά μου τις εφημερίδες.

Ήταν η κύρια είδηση σε όλες τις εφημερίδες του Λονδίνου. «Εφιάλτης στην Εδέμ» ήταν ο επαναλαμβανόμενος τίτλος, κι από κάτω φωτογραφίες από τις ακτές της Ριβιέρας και τις τρυπημένες από σφαίρες πόρτες στα γραφεία των δολοφονημένων στελεχών. Η Τζέιν δεν μίλησε σχεδόν καθόλου για τον Γκρίνγουντ, επέμενε όμως να παρακολουθεί στην τηλεόραση τη γαλλική αστυνομία να συγκρατεί τους περιέργους τουρίστες που είχαν εισβάλει στην Εδέμ-Ολυμπία. Αιματοβαμμένες γραμματείς, που η φωνή τους δεν έβγαινε ώστε να εξηγήσουν στις κάμερες πώς δολοφονήθηκαν τα αφεντικά τους, έσερναν τα πόδια τους μέχρι τα ασθενοφόρα, ενώ ελικόπτερα μετέφεραν τους τραυματίες σε νοσοκομεία στο Γκρας και στις Κάννες.

Ο δικαστής Μισέλ Τερνό, που τέθηκε επικεφαλής της έρευνας ως ανακριτής, αν και διενήργησε αναπαραστάσεις των φόνων και συνέλεξε στοιχεία από πλήθος μαρτύρων, δεν μπόρεσε να καταλήξει σε μια πειστική εξήγηση. Οι καταθέσεις από τους συναδέλφους του Γκρίνγουντ στην κλινική τον παρουσίαζαν σοβαρό και συγκροτημένο. Σύμφωνα με ένα άρθρο της *Le Monde*, η αντίθεση ανάμεσα στον πλούτο της Εδέμ-Ολυμπίας και στις στερημένες ζωές των Αράβων μεταναστών στη Λα Μποκά ήταν αυτό που είχε εξοργίσει τον Γκρίνγουντ οδηγώντας τον στην τρέλα – ένα ξέσπασμα παράφορης οργής για τις ανισότητες μεταξύ του πρώτου και του τρίτου κόσμου. Οι φόνοι ήταν εν μέρει ένα πολιτικό μανιφέστο και εν μέρει μια κραυγή υπαρξιακής απόγνωσης· έτσι τουλάχιστον πίστευαν οι αρθογράφοι.

Όταν πια η δημοσιότητα κόπασε, η Τζέιν δεν αναφέρθηκε ποτέ ξανά στον Γκρίνγουντ. Όμως μόλις δημοσιεύθηκε η αγγελία για την κενή θέση, κάλεσε αμέσως το πρακτορείο. Ήταν η μόνη

που έκανε αίτηση, και δεν της πήρε πολύ να με πείσει ότι οι παρατεταμένες διακοπές στη Μεσόγειο θα ήταν προς όφελός μου, ιδιαίτερα προς όφελος του γονάτου μου, που είχε τραυματιστεί σε ένα αεροπορικό ατύχημα εννέα μήνες νωρίτερα κι ακόμα δεν έλεγε να γιάνει. Ο ξάδελφός μου ο Τσαρλς συμφώνησε να αναλάβει τον εκδοτικό οίκο κατά τη διάρκεια της απουσίας μου και να μου στέλνει με e-mail τα δοκίμια των δύο περιοδικών αεροπλοΐας των οποίων είχα την αρχισυνταξία.

Θα πήγαινα με χαρά, πρόθυμος να βοηθήσω την καριέρα της Τζέιν. Την ίδια στιγμή, όπως κάθε σύζυγος που ανήκει σε διαφορετική γενιά, είχα περιέργεια για την πρότερη ερωτική ζωή της γυναίκας μου. Είχε υπάρξει ο Γκρίνγουντ εραστής της; Η απορία μου δεν είχε να κάνει μόνο με μια νοσηρή περιέργεια. Ένας κατά συρροή δολοφόνος την είχε πιθανότατα κρατήσει στην αγκαλιά του, κι έτσι, κάθε φορά που η Τζέιν με αγκάλιαζε, μου μετέφερε και το πνεύμα του θανάτου του. Οι χήρες των δολοφόνων ήταν πάντα αυτές που τους είχαν οπλίσει το χέρι εξαρχής.

Την τελευταία μας νύχτα στο Μείντα Βέλ, καθώς ήμασταν ξαπλωμένοι στο κρεβάτι και οι βαλίτσες μας στέκονταν γεμάτες στο χολ, ρώτησα την Τζέιν πόσο στενή σχέση είχε με τον Γκρίνγουντ. Καθόταν καβάλα επάνω μου με μια έκφραση σοβαρής έφηβης, αυτήν που είχε πάντα όταν κάναμε έρωτα. Αποτραβήχτηκε σηκώνοντας το χέρι της, έτοιμη να με χτυπήσει, κι έπειτα μου είπε σοβαρά ότι με τον Γκρίνγουντ ήταν μόνο φίλοι. Σχεδόν την πίστεψα. Ωστόσο, μια αδήλωτη αφοσίωση στη μνήμη του Γκρίνγουντ μάς είχε ακολουθήσει από τη Βουλώνη μέχρι τις πύλες της Εδέμ-Ολυμπίας.

Η Τζέιν έβαλε αποφασιστικά μπροστά τη μηχανή.

«Εντάξει λοιπόν... ήρθε η ώρα της αναμέτρησης. Βρες την κλινική στον χάρτη. Κάποιος ονόματι Πένροουζ θα μας περιμένει εκεί. Γιατί επέλεξαν έναν ψυχίατρο δεν μπορώ να το καταλάβω. Τους είπα ότι μισείτε αυτό το επάγγελμα. Καταπώς φαίνεται, ήταν

ένας από τους τραυματίες του Ντέιβιντ, οπότε μην είσαι απότομος μαζί του...»

Οδήγησε την Τζάγκουαρ προς την πύλη, όπου οι φρουροί είχαν ήδη χάσει το ενδιαφέρον τους για ό,τι έδειχναν οι οθόνες τους, συνεπαρμένοι από τη νεαρή γυναίκα που με αυτοπεποίθηση χειριζόταν το αυτοκίνητο αντίκα.

Όσο έλεγχαν τα χαρτιά μας και καλούσαν την κλινική, εγώ κοιτούσα τα κοντινά κτίρια γραφείων και προσπαθούσα να φανταστώ τις τελευταίες ώρες απόγνωσης του Γκρίνγκουντ. Είχε δολοφονήσει έναν συνάδελφό του στην κλινική. Ένας ακόμη γιατρός, αρχιχειρουργός, είχε πεθάνει από καρδιακή προσβολή την επόμενη μέρα. Ένας τρίτος είχε τραυματιστεί στο χέρι: ο γιατρός Γουάιλντερ Πένροουζ, ο ψυχίατρος που επρόκειτο να μας ξεναγήσει στη νέα μας Εδέμ.